

Sygn. akt VI ACa 1979/15

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 lutego 2017 r.

Sąd Apelacyjny w Warszawie VI Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący - Sędzia SA – Aldona Wapińska

Sędzia SA – Irena Piotrowska

Sędzia SA – Marek Kolasiński (spr.)

Protokolant: – st.sekr. sądowy Magdalena Męczkowska

po rozpoznaniu w dniu 22 lutego 2017 r. w Warszawie

na rozprawie sprawy z powództwa Fundacji (...) w Polsce w J.

przeciwko Prezesowi Urzędu Regulacji Energetyki

z udziałem zainteresowanych: (...) S.A. w L. oraz (...) S.A. w R.

o nieuzasadnione wstrzymanie dostaw energii elektrycznej

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów

z dnia 11 sierpnia 2015 r.

sygn. akt XVII AmE 41/15

- 1. oddala apelację;*
- 2. zasądza od Fundacji (...) w Polsce w J. na rzecz (...) S.A. w L. kwotę 270 zł (dwieście siedemdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego;*
- 3. przyznaje r.pr. J. D. od Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w W. kwotę 270 zł (dwieście siedemdziesiąt złotych) podwyższoną o należną stawkę podatku VAT tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powodowi z urzędu w postępowaniu apelacyjnym;*
- 4. opłatę od apelacji, od uiszczenia której powód był zwolniony przejmuje na rachunek Skarbu Państwa.*

Sygn. akt VI ACa 1979/15

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 24 lutego 2010 r., znak (...) Prezes Urzędu Regulacji Energetyki (Prezes URE, pozwany) stwierdził, że wstrzymanie przez (...) S.A z siedzibą w W., obecnie (...) S.A. w R. (zainteresowany 2) w dniu 28 września 2001 r. dostarczania energii elektrycznej do nieruchomości położonej w J. przy ulicy (...) było nieuzasadnione. W treści uzasadnienia decyzji Prezes URE wskazał, iż w toku postępowania administracyjnego nie zostało wydane postanowienie w zakresie podjęcia dostaw energii elektrycznej do nieruchomości powoda na warunkach umowy z 16

czerwca 1987 r., ponieważ na podstawie zawartej w dniu 17 listopada 2008 r. umowy kompleksowej nr (...) sprzedaży i dystrybucji energii elektrycznej do nieruchomości wnioskodawcy są realizowane dostawy energii elektrycznej.

Powód (...) sp. z o.o. z siedzibą w J. (obecnie w charakterze powoda występuje Fundacja (...) w Polsce z siedzibą w J.) złożonym odwołaniem zaskarżył decyzję Prezesa URE, zarzucając jej:

1. błędne nazwanie orzeczenia decyzji „postanawiam” a zwrot ten zgodnie z prawem powinien dotyczyć wyłącznie postanowienia,
2. prowadzenie postępowania znacznie poza czas wyznaczony przepisami,
3. naruszenie przepisów prawa materialnego, tj. art. 6 ust. 3b ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne (Dz.U.2012.1059; dalej Pe) przez brak nakazania przedsiębiorstwom (...) S.A. oraz (...) Sp. z o. o. z siedzibą w W., obecnie (...) S.A. w L. (zainteresowany 1) bezzwłocznego, bezwarunkowego i natychmiastowego przywrócenia dostaw energii elektrycznej do obiektu powoda położonego w J. przy ulicy (...), na warunkach umowy zawartej w dniu 16 czerwca 1987 r., zgodnie z wnioskiem z dnia 9 kwietnia 2009 r.;
4. brak nakazania ww. przedsiębiorstwom zwrotu wszelkich nakładów dotychczas poniesionych na bezzasadne zawarcie powtórnej umowy dla włączenia dostaw energii, bądź też ich zaliczenia jako nadpłatę na poczet przyszłych należności, zgodnie z wnioskiem z dnia 9 kwietnia 2009 r.

Na podstawie przedstawionych zarzutów powód wniósł o:

1. wskazanie Prezesowi URE na konieczność przeprowadzenia szkolenia w zakresie obowiązującego prawa osób działających w jego imieniu a mających wpływ na rozpoznawanie skarg w postępowaniu administracyjnym, zwłaszcza na bezzasadną przewlekłość,
2. nakazanie na podstawie art. 6 ust. 3b Pe wyżej wskazanym przedsiębiorstwom bezzwłocznego, bezwarunkowego i natychmiastowego przywrócenia dostaw energii elektrycznej do obiektu powoda położonego w J. przy ulicy (...), na warunkach umowy zawartej w dniu 16 czerwca 1987 r. zgodnie z wnioskiem z dnia 9 kwietnia 2009 r.,
3. nakazanie ww. przedsiębiorstwom solidarnie zapłaty kwoty należnej tytułem wszelkich nakładów dotychczas poniesionych przez wnioskodawcę na bezzasadne zawarcie powtórnej umowy dla włączenia dostaw energii, zgodnie z wnioskiem z dnia 9 kwietnia 2009 r.

W uzasadnieniu odwołania powód wskazał, iż postępowanie administracyjne, mimo braku przymiotu szczególnego skomplikowania sprawy, trwało niemalże 11 miesięcy.

Wskazał, że pomimo stwierdzenia w decyzji zasadności złożonego wniosku Prezes URE nie określił wyraźnie konieczności wznowienia dostaw energii elektrycznej na podstawie poprzednio obowiązującej umowy, uznając jednocześnie ważność nowej umowy, co jest sprzeczne z treścią orzeczenia.

Ponadto w decyzji pominięto kwestie wniosku dotyczącego zwrotu wszelkich nakładów poniesionych przez bezzasadne zawarcie powtórnej umowy dla włączenia dostaw energii. Na tej podstawie powód uznał za zasadne żądanie orzeczenia w tej kwestii w sprawie z niniejszego odwołania przez sąd ochrony konkurencji i konsumentów. Wysokość swego roszczenia powód określił na kwotę 11 906,16 zł.

Pozwany – Prezes URE w odpowiedzi na odwołanie wniósł o jego oddalenie .

W ocenie pozwanego zarzuty odwołania wynikają z niezrozumienia zakresu kompetencji Prezesa URE, który zgodnie z art. 8 ust. 1 Pe ma za zadanie jedynie stwierdzenie czy wstrzymanie dostaw energii było uzasadnione poprzez kontrolę realizacji procedury wynikającej z przepisów uprawniających przedsiębiorcę do wstrzymania dostaw energii.

Odnosząc się do zarzutu zastosowania w decyzji terminu „postanawiam” pozwany wskazał, że okoliczność ta nie ma wpływu na merytoryczną ocenę prawidłowości decyzji, a powód nie wskazał podstawy prawnej zakazującej używania takiego zwrotu.

Zdaniem pozwanego również zarzut przewlekłości postępowania nie został właściwie uzasadniony w odwołaniu i podobnie jak w przypadku poprzednim, również i ten zarzut nie ma znaczenia dla oceny przez sąd prawidłowości zaskarżonej decyzji.

Odnosnie twierdzenia powoda o braku nakazania wznowienia dostaw energii elektrycznej Prezes URE wskazał, iż w toku postępowania administracyjnego ustalono, że w wyniku zawarcia w dniu 17 listopada 2008 r. umowy kompleksowej sprzedaży energii elektrycznej i świadczenia usług dystrybucji na potrzeby działalności gospodarczej, na dzień wszczęcia postępowania administracyjnego do nieruchomości powoda była dostarczana energia elektryczna. Wobec ustalenia, że do nieruchomości dostarczana jest energia elektryczna Prezes URE nie wydał postanowienia nakazującego podjęcie dostaw w trybie art. 8 ust.2 Pe.

Co do zarzutu nakazania zwrotu nakładów poniesionych przez powoda pozwany wskazał, iż w tym zakresie wniosek został powodowi zwrócony prawomocnym postanowieniem z uwagi na brak kompetencji Prezesa URE do rozstrzygania sporów w przedmiocie nie wymienionym w art. 8 ust. 1 Pe. Prezesa URE wskazał, że przytaczana ustawa ma charakter publicznoprawny, jej celem jest ochrona interesu społecznego i nie służy ona do bezpośredniej ochrony praw podmiotowych każdego z uczestników rynku energetycznego. Do ochrony tych praw mają zastosowanie przepisy prawa cywilnego, wskazujące jurysdykcję sądów powszechnych.

(...) S.A. z siedzibą w L., wniósł o oddalenie odwołania w całości oraz zasądzenie kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego.

Uzasadniając swoje stanowisko zainteresowany 1 podniósł, iż wydanie decyzji w zakresie nakazania przedsiębiorcy wznowienia dostaw energii elektrycznej jest zbędne, ponieważ taki obowiązek spoczywa na nim z mocy prawa w wypadku stwierdzenia nieuzasadnionego wstrzymania dostaw. Z uwagi na fakt, że w dniu wydania decyzji energia elektryczna była do obiektu powoda dostarczana, brak było podstaw do wydania rozstrzygnięcia, którego żądał powód.

Odnosząc się do zarzutu braku nakazania przedsiębiorstwom energetycznym zwrotu wszelkich poniesionych nakładów związanych z zawarciem powtórnej umowy dla włączenia dostaw energii zainteresowany wskazał, że nie należy to do kompetencji Prezesa URE i właściwym do rozpatrywania sporów w tym zakresie jest sąd powszechny.

W toku postępowania strony podtrzymały swoje dotychczasowe stanowiska w sprawie.

Wyrokiem z dnia 11 sierpnia 2015 roku, uzupełnionym postanowieniem z dnia 2 listopada 2015 r., wydanym w sprawie o sygn. akt XVII AmE 41/15 Sąd Okręgowy w Warszawie, Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów:

I. oddalił odwołanie,

II. zasądził od Fundacji (...) w Polsce z siedzibą w J. na rzecz (...) S.A. z siedzibą w L. kwotę 377 zł (trzysta siedemdziesiąt siedem) tytułem kosztów zastępstwa procesowego,

III. przyznał radcy prawnemu J. D. od Skarbu Państwa – Sąd Okręgowy w W. - kwotę 360 zł (trzysta sześćdziesiąt) podwyższoną o należny podatek VAT tytułem nieopłaconej w całości ani w części pomocy prawnej udzielonej powodowi pod nazwą Fundacja (...) w Polsce z urzędu w postępowaniu przed sądem pierwszej instancji.

Powyższe rozstrzygnięcie zostało wydane w oparciu o następujące ustalenia faktyczne.

Na podstawie umowy - zgłoszenia nr (...) z dnia 16 czerwca 1987 r. zawartej z Zakładem (...) S.A. z siedzibą w W. (obecnie (...) S.A.) (...) sp. z o.o. z siedzibą w J. korzystała z dostaw energii elektrycznej o mocy 29 kW do celów produkcyjnych (k. 100 akt adm.).

W związku z zadłużeniem odbiorcy w opłatach, po uprzednim wstrzymaniu dostaw energii elektrycznej w dniu 28 września 2001 r. (k. 102 akt adm.) umowa nr (...) została rozwiązana z datą 12 października 2001 r. (k. 101 akt adm.).

W dniu 17 listopada 2008 r. pomiędzy Zakładem (...) S.A. oraz (...) sp. z o.o. została zawarta umowa kompleksowa sprzedaży energii elektrycznej oraz świadczenia usług dystrybucji (k. 65 akt adm.).

Wnioskiem z dnia 9 kwietnia 2009 r., sprecyzowanym pismem z dnia 21 kwietnia 2009 r. (k. 21 akt adm.) (...) sp. z o.o. z siedzibą w J. - powód wystąpił do Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki o wszczęcie postępowania na podstawie art. 8 ust. 1 Pe w sporze dotyczącym nieuzasadnionego wstrzymania dostaw energii elektrycznej i wydanie postanowienia:

1. nakazującego (...) S.A. wykonania nakazu zawartego w art. 6 ust. 3b Pe, w tym:

1A. dokonanie bezzwłocznego, bezwarunkowego i natychmiastowego przywrócenia dostaw energii elektrycznej do obiektu spółki na warunkach umowy zawartej w dniu 16 czerwca 1987 r.,

1B. zwrot wszelkich nakładów dotychczas poniesionych przez wnioskodawcę na bezzasadne i bezprawne zawarcie powtórnej umowy dla włączenia dostaw energii, bądź ich zaliczenia jako nadpłaty na poczet przyszłych zobowiązań.

W dniu 30 kwietnia 2009 r. (k.30 akt adm.) Prezes URE wydał postanowienie o zwrocie wniosku (...) sp. z o.o. z dnia 9 kwietnia 2009 r. w części dotyczącej rozstrzygnięcia przez Prezesa URE żądania zwrotu poniesionych przez spółkę nakładów z uwagi na brak tytułu prawnego przysługującego Prezesowi URE do rozpatrzenia tego rodzaju sprawy. Prezes URE poinformował jednocześnie wnioskodawcę, iż organem właściwym do rozpatrzenia wniosku w zakresie dotyczącym roszczenia o zwrot poniesionych nakładów jest sąd powszechny. Postanowienie zostało doręczone spółce w dniu 8 maja 2009 r. (k. 32 akt adm.), nie zostało zaskarżane przez powoda i jest prawomocne.

Zawiadomieniem z dnia 30 kwietnia 2009 r. Prezes URE poinformował powoda i zainteresowanych o wszczęciu postępowania z wniosku (...) sp. z o.o. i wezwał zainteresowanych do złożenia informacji, dokumentów oraz przedstawienia stanowiska w sprawie. W pismach z dnia 23 i 25 czerwca 2009 r. (k. 80 i 81 akt adm.) zainteresowani (...) oraz (...) Zakład (...) poinformowali, że w dniu złożenia wniosku o rozstrzygnięcie sporu i w dacie wszczęcia postępowania w sprawie, na podstawie umowy nr (...) z dnia 17 listopada 2008 r., do nieruchomości wnioskodawcy była dostarczana energia elektryczna.

Po rozpatrzeniu wniosku powoda z dnia 9 kwietnia 2009 r. Prezes URE decyzją z dnia 24 lutego 2010 r. stwierdził, że wstrzymanie w dniu 28 września 2001 r. dostaw energii elektrycznej przez przedsiębiorstwo (...) S.A. z siedzibą w W. do obiektu należącego do (...) sp. z o.o. było nieuzasadnione.

W uzasadnieniu decyzji Prezes URE, odnosząc się do wniosku o wydanie w trybie art. 8 ust. 2 Pe postanowienia nakazującego podjęcie dostaw energii elektrycznej do nieruchomości wnioskodawcy wyjaśnił, iż nie wydał takiego postanowienia w wyniku ustalenia, że na podstawie umowy kompleksowej nr (...) z dnia 17 listopada 2008 r. do nieruchomości wnioskodawcy dostarczana jest energia elektryczna.

W oparciu o powyższe ustalenia faktyczne Sąd Okręgowy podał, że w złożonym odwołaniu powód nie kwestionował decyzji Prezesa URE w zakresie stwierdzenia, że wstrzymanie dostaw energii elektrycznej do nieruchomości powoda w dniu 28 września 2001 r. było nieuzasadnione oraz wniósł o:

- wskazanie Prezesowi URE na konieczność przeprowadzenia szkolenia w zakresie obowiązującego prawa, z uwagi na przewlekłość postępowania poprzedzającego wydanie zaskarżonej decyzji,

- nakazanie zainteresowanemu przywrócenia dostaw energii elektrycznej zgodnie z wnioskiem powoda z dnia 4 kwietnia 2009 r.,

- nakazanie zainteresowanemu solidarnie zapłaty określonej kwoty tytułem zwrotu nakładów poniesionych przez powoda.

Sąd Okręgowy uznał, że powód w odwołaniu domagał się zmiany zaskarżonej decyzji w zakresie, w jakim w decyzji Prezes URE nie orzekł zgodnie z wnioskiem powoda lub nie zawarł żadnego rozstrzygnięcia.

Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów wskazał, że w zawartym w art. 8 ust. 1 Pe katalogu ustawodawca wskazał, iż do właściwości Prezesa URE należy rozstrzyganie sporów dotyczących m.in. nieuzasadnionego wstrzymania dostarczania energii elektrycznej. Zgodnie z art. 8 ust. 2 Pe, do czasu ostatecznego rozstrzygnięcia sporu Prezes URE może na wniosek strony wydać postanowienie określające warunki podjęcia bądź kontynuowania dostaw energii elektrycznej lub gazu. W uzasadnieniu decyzji pozwany wskazał, że ze względu na fakt, iż w dacie złożenia wniosku i prowadzenia postępowania administracyjnego do nieruchomości powoda była dostarczana energia elektryczna, w sprawie nie było podstaw do wydania postanowienia w trybie art. 8 ust. 2 Pe.

Sąd I instancji wskazał, iż we wniosku z dnia 4 kwietnia 2009 r. powód domagał się w istocie, aby Prezes URE nakazał zainteresowanemu wykonanie nakazu określonego w art. 6 ust. 3b Pe. Wydanie takiego rozstrzygnięcia nie zostało przewidziane w art. 8 Pe i nie należy do właściwości Prezesa URE. Ponadto podkreślić wypada, że przepis art. 6 ust. 3b Pe (w brzmieniu obowiązującym w dniu 4 kwietnia 2009 r.) dotyczy stanu faktycznego powstałego po ustaniu przyczyn uzasadniających wstrzymanie dostarczania energii elektrycznej.

W ocenie Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z istniejącego w sprawie stanu faktycznego wynika, iż w czasie rozpoznawania przez Prezesa URE wniosku powoda z dnia 4 kwietnia 2009 r. do nieruchomości powoda była dostarczana energia elektryczna.

Zdaniem tego Sądu oznacza to, iż w świetle przepisów ustawy Prawo energetyczne Prezes URE nie był uprawniony do wydania nakazu w trybie art. 6 ust. 3b Pe, gdyby jednak przepisy prawa energetycznego przyznawały pozwanemu legitymację do wydania takiego rozstrzygnięcia, wobec stwierdzenia, że na podstawie umowy zawartej w dniu 17 listopada 2008 r. energia elektryczna jest dostarczana do nieruchomości powoda, w sprawie nie zachodziła potrzeba wznawiania dostaw, oraz wydawania nakazu ich wznowienia.

Odnosząc się do żądania dotyczącego rozszczenia powoda o zwrot poniesionych nakładów Sąd I instancji wskazał, że wobec prawomocnego zwrotu wniosku powoda przed wszczęciem postępowania administracyjnego przez Prezesa URE kwestia ta nie była przedmiotem rozstrzygnięcia pozwanego.

Sąd ten zwrócił uwagę, że podobne stanowisko zajął Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 25 września 2002 r., sygn. akt I CKN 964/00. O orzeczeniu tym wskazano, iż zgodnie z art. 23 ust. 2 pkt 5, do kompetencji Prezesa URE należy rozstrzyganie sporów w zakresie określonym w art. 8 ust. 1 Pe, dotyczących ustalania warunków świadczenia usług, o których mowa w art. 4 ust. 2, odmowy przyłączenia do sieci, odmowy zawarcia umowy sprzedaży energii elektrycznej, paliw gazowych lub ciepła albo nieuzasadnionego wstrzymania ich dostaw.

Zdaniem Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów przytoczone regulacje określają publicznoprawny charakter ustawy, mającej za cel ochronę interesu społecznego. Tym samym nie jest jej celem bezpośrednia ochrona praw podmiotowych uczestników rynku energetycznego w ogólności. Sprawy dotyczące wykonania już zawartych umów o dostarczanie paliw lub energii należą do orzecznictwa Prezesa URE jedynie w zakresie wskazanym w art. 8 ust. 1 Pe, regułą pozostaje natomiast rozpoznawanie związanych z nimi sporów przez sądy powszechne na zasadach ogólnych.

Sąd ten podkreślił, że zaskarżona decyzja zawierała rozstrzygnięcie co do całości żądań powoda, a z uwagi na brak podstawy prawnej w sentencji decyzji znalazło się jedynie rozstrzygnięcie dotyczące wstrzymania dostaw energii elektrycznej, jednak w uzasadnieniu swojego orzeczenia Prezes URE wskazał motywy, jakimi kierował się także co do żądań powoda nie mieszczących się w kompetencji Prezesa URE.

W ocenie Sądu I instancji żądanie powoda, dotyczące wskazania Prezesowi URE konieczności przeprowadzenia szkoleń jest pozbawione podstawy prawnej i również bezzasadne, bowiem zgodnie z art. 479⁵³ k.p.c. Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów oddał odwołanie nie mające podstaw do rozstrzygnięcia, zaś w razie jego uwzględnienia – zaskarżoną decyzję albo uchyla, albo zmienia w całości lub w części i orzeka, co do istoty sprawy. Dalej Sąd ten

wywiódł, że zawarcie w wyroku rozstrzygnięcia zgodnego z żądaniem powoda byłoby pozbawione podstawy prawnej i nie należy do właściwości sądu ochrony konkurencji i konsumentów, a wobec tego w sprawie nie było możliwości uwzględnienia odwołania powoda w tym zakresie.

Odnosząc się do zarzutów dotyczących aspektów formalnych procedury administracyjnej, Sąd Okręgowy zauważył, iż z uwagi na specyfikę postępowania prowadzonego przed sądem ochrony konkurencji i konsumentów, w którym Sąd nie ogranicza się jedynie do formalnej oceny zaskarżonej decyzji i bada sprawę również merytorycznie, naruszenie przepisów postępowania nie może stanowić podstawy do uwzględnienia odwołania, o ile w sprawie nie zostaną stwierdzone przesłanki do uznania nieważności decyzji.

Mając powyższe na uwadze, wobec braku podstaw do uwzględnienia odwołania, Sąd Okręgowy oddalił odwołanie jako bezzasadne - art. 479⁵³§ 1 k.p.c.

O kosztach zastępstwa procesowego Sąd ten orzekł na podstawie art. 98 i 99 k.p.c. w zw. z § 14 pkt 3 ppkt 3) Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu, stosownie do wyniku sporu.

Powyższe rozstrzygnięcie zostało w całości zaskarżone apelacją przez powoda, który podniósł następujące zarzuty:

1. naruszenie przepisu prawa procesowego - art. 128 w zw. z art. 144 k.p.a. poprzez jego błędną wykładnię poprzez uznanie, że zażalenie odwołującego się z dnia 11 maja 2009 roku nie obejmuje postanowienia o zwrocie skargi, pomimo że prawidłowy zakres zaskarżenia wynikał z działań i zachowań odwołującego się;
2. naruszenie przepisu prawa procesowego - art. 233 § 2 k.p.c. poprzez pozorne zbadanie pism i dokumentów znajdujących się w aktach sprawy, co miało wpływ na, wynik postępowania poprzez nierozpoznanie całego zakresu zaskarżenia odwołującego się;
3. naruszenie przepisu prawa procesowego - art. 187 § 1 oraz art. 200 § 1 k.p.c. poprzez ich niezastosowanie - niewyłączenie sprawy do odrębnego postępowania i przekazanie sprawy Sądowi właściwemu, pomimo że odwołanie wniesione przez odwołującego się zawierało wszelkie elementy pozwu o odszkodowanie i winno być przez to traktowane w tym zakresie, jako pozew.

W związku z powyższym skarżący wniósł o:

1. zmianę zaskarżonego wyroku poprzez uwzględnienie odwołania odwołującego się w całości, w tym w zakresie rozstrzygnięcia co do zwrotu poniesionych przez odwołującego się nakładów i szkody oraz zasądzenie na rzecz pełnomocnika odwołującego się kosztów zastępstwa procesowego w II instancji według norm.

Jednocześnie oświadczył, że koszty te nie zostały pokryte przez odwołującego się w całości ani w części;

ewentualnie o

2. uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania sądowi pierwszej instancji, przy uwzględnieniu kosztów postępowania odwoławczego.

Apelację uzupełnił R. S., działając w imieniu Fundacji (...), który wniósł o zasądzenie solidarnie od Prezesa URE oraz zainteresowanych zwrotu kwoty 11 906,16 zł wraz z odsetkami za zwłokę od dnia 28 września 2001 r. do dnia zwrotu. W swojej apelacji kwestionowanemu wyrokowi zarzucił naruszenie zasady wolności obywatelskich i demokratycznego państwa prawnego - zasadę równości, prawo do jawnego i sprawiedliwego rozpoznania sprawy w rozsądnym terminie przez niezależny bezstronny i niezawisły sąd.

W odpowiedzi na apelację pozwany wniósł o oddalenie apelacji.

Zainteresowany (...) S.A. z siedzibą w L. wniósł o oddalenie apelacji i zasądzenie kosztów, w tym zastępstwa wg norm przepisanych.

Sąd Apelacyjny zważył co następuje.

Apelacja nie zasługuje na uwzględnienie.

Sąd I instancji dokonał prawidłowego ustalenia stanu faktycznego, a Sąd Apelacyjny przyjmuje jego ustalenia na własne.

Zaskarżonemu wyrokowi zarzucono „naruszenie przepisu prawa procesowego – art. 128 k.p.a. w zw. z art. 144 k.p.a. poprzez jego błędną wykładnię poprzez uznanie, że zażalenie Odwołującego się z dnia 11 maja 2009 roku nie obejmuje postanowienia o zwrocie skargi, pomimo że prawidłowy zakres zaskarżenia wynikał z działań i zachowań Odwołującego się”. W uzasadnieniu tego zarzutu zwrócono uwagę, że Sąd I instancji stanął na stanowisku, iż „nie może wybiegać poza zakres rozstrzygnięcia Organu”. W apelacji wyrażono pogląd, iż „kwestia zwrotu poniesionych kosztów i przywrócenia dostaw energii elektrycznej na warunkach z 1987 roku nie zostały skutecznie wyłączone z zakresu postępowania postanowieniem z dnia 30 kwietnia 2009 r.” oraz podkreślono, że „odwołujący się przez cały czas trwania postępowania wyrażał bowiem sprzeciw wobec w/w postępowania, w szczególności wnosząc zażalenie w dniu 11 maja 2009 na częściowe ustalenia Postanowienia Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki z dnia 30 kwietnia 2009 roku (...)”.

Przedmiotowy zarzut jest chybiony. W treści zażalenia z 11 maja 2009 r. powód wskazał, że wnosi je „na częściowe ustalenia Postanowienia Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki z dnia 30.04.2009 r. (...) o wszczęciu postępowania administracyjnego” oraz zarzucił mu:

- „stosowanie bezsensownej mitręgi biurokratycznej przez niezgodne z prawem wezwanie wnioskodawcy do dodatkowego nadesłania dokumentów”;
- „brak pouczenia o przysługujących prawach strony do złożenia zażalenia”.

W analizowanym piśmie zażądano częściowego uchylecia „przedmiotowego Postanowienia w przedmiocie wezwania wnioskodawcy do dodatkowego nadesłania informacji i dokumentów”. Poza zakresem żądania zażalenia pozostawała więc kwestia zwrotu wniosku w części dotyczącej żądania rozstrzygnięcia przez Prezesa URE zagadnienia „zwrotu wszelkich nakładów”.

Analiza zażalenia z 11 maja 2009 r., a w szczególności treści żądania, nie daje żadnych podstaw do tego, by twierdzić, iż zakresem zaskarżenia objęte było postanowienie Prezesa URE znak (...) o zwrocie wniosku w części dotyczącej żądania rozstrzygnięcia przez Prezesa URE kwestii „zwrotu wszelkich nakładów”. SOKiK słusznie stanął zatem na stanowisku, że zażalenie zostało wniesione na zawiadomienie o wszczęciu postępowania administracyjnego i zasadnie uznał, że „odnosząc się do żądania dotyczącego roszczenia powoda o zwrot poniesionych nakładów wskazać należało, że wobec prawomocnego zwrotu wniosku powoda przed wszczęciem postępowania administracyjnego przez Prezesa URE kwestia ta nie była przedmiotem rozstrzygnięcia pozwanego” (k. 431, 432). Względy te przesądzają o braku możliwości uwzględnienia żądania „zasądzenia solidarnie na rzecz powódki od Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki, (...) S.A. w L., oraz (...) S.A. w R. zwrotu kwoty 11.906,16 zł (...) wraz z odsetkami za zwłokę od dnia 28.09.2001 do dnia zwrotu” (k. 440).

Nie ma podstaw do uznania za trafny zarzutu apelacji wskazującego na naruszenie „art. 233 § 2 k.p.c. poprzez pozorne zbadanie pism i dokumentów znajdujących się w aktach sprawy, co miało wpływ na wynik postępowania poprzez nierozpoznanie całego zakresu zaskarżenia” (k. 438). W apelacji stwierdzono, iż „Sąd jedynie pobieżnie zbadał pisma i dokumenty znajdujące się w aktach sprawy toczącej się na etapie przedprocesowym, w szczególności nie badając faktycznie zakresu zażalenia Odwołującego się z dnia 11 maja 2009 r.”. Z przedstawionego we wcześniejszej części uzasadnienia wywodu wynika, że Sąd I instancji starannie zbadał i prawidłowo ocenił wskazaną przez powoda kwestię.

Sąd Apelacyjny nie dopatrył się też żadnych innych przejawów naruszenia przez Sąd I instancji art. 233 k.p.c., a powód zarzutu tego poza przedmiotową kwestią nie sprecyzował.

Powód nie ma też racji twierdząc, że jego odwołanie „zawierało w sobie pozew o zapłatę” (k. 439). Zarzut nierozstrzygnięcia w postępowaniu administracyjnym o roszczeniach cywilnych nie jest tożsamy z żądaniem rozstrzygnięcia sporu na drodze postępowania cywilnego. Postawiony zaskarżonemu orzeczeniu zarzut naruszenia art. 187 § 1 oraz art. 200 § 1 k.p.c. jest więc chybiony.

Powód wskazał, iż przedmiotowemu wyrokowi oraz całemu postępowaniu SOKiK zarzuca naruszenie chronionej Konstytucją i konwencjami międzynarodowymi, zasady wolności obywatelskich i demokratycznego państwa prawnego – zasady równości, prawa do jawnego i sprawiedliwego rozpatrzenia sprawy w rozsądnym terminie, przez niezależny, bezstronny i niezawisły Sąd. W tym kontekście powód wskazał na kwestie przewlekłości postępowania, naruszenia przez Sąd prawa ochrony konkurencji i konsumentów oraz naruszenia art. 328 § 2 kpc.

Odnosnie pierwszego ze wskazanych zagadnień stwierdzić należy, że nie stanowi ono przedmiotu postępowania apelacyjnego w niniejszej sprawie.

Całkowicie chybiony jest zarzut naruszenia „przez Sąd prawa ochrony konkurencji i konsumentów” odnoszący się do rzekomej wspólnej z Prezesem URE ochrony przedsiębiorców monopolistów oraz ignorowania przez niego art. 77 ust. 1 Konstytucji RP”.

Powód nie powiązał tych zarzutów z konkretnymi elementami uzasadnienia wyroku Sądu I instancji, co uniemożliwia szczegółowe odniesienie się do nich, a Sąd Apelacyjny nie znajduje podstaw dla stwierdzenia ich zasadności. Dla możliwie pełnego wyjaśnienia tych kwestii Sąd Apelacyjny wskazuje jednak, że „zakłady energetyczne” nie są organami władzy publicznej.

W sposób bardzo szeroki powód uzasadnia zarzut naruszenia art. 328 § 2 kpc. Na niektórych płaszczyznach wywody apelacji wskazują, że zarzuty powoda nie ograniczają się do sposób uzasadnienia przedmiotowego orzeczenia. W związku z tym zostały one zbadane przez Sąd Apelacyjny również w zakresie wykraczającym poza sposób uzasadnienia wyroku Sądu I instancji.

Wbrew twierdzeniom powoda, nic nie wskazuje na to, że Sąd I instancji nie wziął pod uwagę faktu, że Prezes URE stwierdził, iż w niniejszej sprawie wstrzymanie dostaw było nieuzasadnione, a w apelacji zarzutu tego bliżej nie wyjaśniono.

Zarzuty dotyczące naruszenia art. 8 ust. 2 Pe nie mogą stanowić skutecznego uzasadnienia dla żądań sformułowanych przez powoda. Wskazany przepis dotyczy kwestii o charakterze zabezpieczającym – na jego podstawie Prezes URE może w sprawach, o których mowa w ust. 1, wydać na wniosek jednej ze stron postanowienie, w którym określa warunki podjęcia bądź kontynuowania dostaw do czasu ostatecznego rozstrzygnięcia sporu. Ewentualne nieudzielenie właściwego zabezpieczenia przez Prezesa URE w tym trybie nie może stanowić podstawy dla żadnego z żądań formułowanych w apelacji.

Sąd Apelacyjny uznaje za trafne stanowisko Sądu I instancji, iż do właściwości Prezesa URE nie należy wydanie nakazu wykonania dyspozycji art. 6 ust. 3b Pe w sposób określony w odwołaniu. Stanowisko to znajduje oparcie w wywodach Sądu Najwyższego przedstawionych w wyroku z dnia 13 grudnia 2010 r. III SK 9/10 i w postanowieniu z dnia 26 listopada 2012 r., sygn. akt III SK 19/12, a także w wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 6 czerwca 2013 r., sygn. akt VI ACa 1604/12

We wskazanym wyroku Sąd Najwyższy stanął na stanowisku, iż <<rozpoznając sprawę w granicach podstawy skargi dotyczącej wykładni wskazanych przepisów prawa materialnego należało w pierwszym rzędzie odnieść się do charakteru prawnego określonej tymi przepisami kompetencji Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki. Trzeba mianowicie zwrócić uwagę, że chodzi tu o ustawowo ukształtowany przypadek przekazania na drogę postępowania

administracyjnego, do właściwości Prezesa URE właśnie, określonego sporu, który - gdyby nie to ustawowe przekazanie - stanowiłby sprawę cywilną rozpoznawaną przez sądy powszechne na ogólnych zasadach (por. art. 1 i art. 2 § 1 i § 3 k.p.c.). Z powyższego wynika, że do Prezesa URE, do jego właściwości w zakresie stosunków cywilnoprawnych, należy tylko to co zostało mu specjalnie przez ustawę powierzone i że właściwość ta nie powinna być rozszerzana w drodze wykładni. Znamienne z tego punktu widzenia jest sformułowanie przedmiotowej kompetencji Prezesa URE w art. 23 ust. 2 pkt 12 Prawa energetycznego, przez jej dokładne skonkretyzowanie jako „rozstrzygnięcie sporów w zakresie określonym w art. 8 ust.1”.>> W tym kontekście warto wskazać, że przedstawiony wywód Sądu Najwyższego idzie wbrew bardziej teoretycznym twierdzeniom powoda dotyczącym zakresu kompetencji decyzyjnych Prezesa URE.

W postanowieniu z dnia 26 listopada 2012 r. zwrócono uwagę, iż z art. 8 Pe „wynika, że Prezes Urzędu władny jest rozstrzygnąć spór między odbiorcą a sprzedawcą energii. Spór ten dotyczy tego, czy wstrzymanie dostaw energii było uzasadnione. Kwestia, czy dostawy energii zostały wznowione przed złożeniem stosownego wniosku inicjującego postępowanie przed Prezesem Urzędu lub w jego trakcie, nie pozostaje w żadnym związku z treścią i funkcją art. 8 ust. 1 Prawa energetycznego.” Podobnie Sąd Apelacyjny w Warszawie, w powołanym wyroku z dnia 6 czerwca 2013 r., uznał, iż „rozstrzygnięcie sporu w trybie art. 8 ust. 1 ustawy – Prawo energetyczne ma bowiem na celu ustalenie, czy wstrzymanie dostaw energii elektrycznej było nieuzasadnione, czy też nie. Decyzją tą natomiast organ regulacyjny nie nakazuje przedsiębiorcy energetycznemu wznowienia dostaw energii, gdyż obowiązek ten spoczywa na nim z mocy prawa w sytuacji, gdy okaże się, że wstrzymanie dostaw energii elektrycznej było nieuzasadnione.”

Do analogicznej konkluzji należałoby dojść uznając za przedmiot żądania powódki zmianę treści relewantnego stosunku prawnego. Sąd Apelacyjny przychylił się do stanowiska Sądu Najwyższego wyrażonego w wyroku, z dnia 7 października 2004 r. III SK 56/04, iż „Prezes URE nie ma jednak jurysdykcji w sprawach dotyczących umów już zawartych. W trybie art. 8 ustawy nie można dochodzić nakazania zmiany takiej umowy nawet wtedy, kiedy odbiorcy narzucone zostały wskutek stosowania praktyki monopolistycznej uciążliwe warunki umowy.”

Powód przedstawił też uwagi polemiczne wobec stanowiska zajętego przez Sąd I instancji w zakresie charakteru rozwiązań prawnych przewidzianych prawem energetycznym, ale nie powiązał ich bezpośrednio ze swoimi żądaniami, a Sąd Apelacyjny nie uznaje by ewentualne przychylenie się do jego stanowiska w tej sferze mogło mieć wpływ na rozstrzygnięcie niniejszej sprawy.

Powód wskazał również na szereg innych okoliczności, które budzą jego „wątpliwości co do intencji Sądu”. W tym kontekście wskazać należy, iż analiza akt sprawy pozwala na stwierdzenie, że doręczenia dokonywane były prawidłowo, a podniesione przez powoda kwestie związane ze zmianą sygnatury, obecnością uczestników postępowania na sali w czasie przerwy i wygłaszania „ustnego uzasadnienia” oraz wydaniem zaskarżonego orzeczenia w dniu rozprawy nie stanowią oparcia dla żadnego z żądań apelacji. Kwestia postulatów dotyczących przeprowadzenia szkoleń dla pracowników URE nie mieści się natomiast w ramach jurysdykcji sądu w niniejszej sprawie.

Ze wskazanych wyżej względów, Sąd Apelacyjny na podstawie art. 385 k.p.c. orzekł jak w sentencji. O kosztach orzeczono na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. i art. 108 k.p.c. oraz § 14 ust. 3 pkt 3 i § 12 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu.